

Izhaja razen ponedeljka
in dneva po prazniku
vsak dan opoldan.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Dopise fran.irati in pod-
pisati, nece se jih ne pri-
e. Rokopise se ne vraca.

Oglasi: Enostopn. peti-
vrstica K 270, osem nice
in zahvale po K 320, raz-
glasi in poslano vrstica po
K 360; večkrat. objave po
dogovoru primeren popust.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
s dostavljanjem na dom za
celo leto K 168, za pol
leta K 84, za četrt leta
K 42, za mesec K 14.
Za Nemčijo celo leto K 204,
za ostalo tujino in Ameriko
K 228.

Reklamske za list
so poštnine proste.

Upravništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

24. IV. 1920

Žrtve delavske solidarnosti!

Včeraj dopoldne so počili v Ljubljani na Zaloški cesti strelji in tekla je nedolžna kri. Delavstvo se je zbralo tam, da priredi mirno manifestacijo po mestu ob priliki splošne stavke, vlada pa jo je hotela s svojo silo zabraniti.

Očividci pripovedujejo, da delavstvo ni povzročilo nikakršnih nasilstev, nikakršnih izzivanj. Zaradi gneče je nastala nervoznost in strelji so padli ter zahtevali dosedaj

13 smrtnih žrtev, okolo 24 težko ranjenih in okolo 40 lahko ranjenih.

Žrtve, kri, dal To je junaštvo! In te žrtve, ki so prišle v dobri veri tja, kjer je danes zjutraj ob 9. uri tekla kri, zapuščajo nekateri svojce, drugi starše in sorodnike. Za te svojce žrtev ima ves proletarijat v Sloveniji sočutje in ni dovelj, da jim izrekamo samo to, naša dolžnost je tudi, da se teh žrtev iz čuta delavske solidarnosti spominjamo materijelno.

Sodrug, sodružice! V bratski zavesti, da olajšamo bedo svojcev teh nesrečnih žrtev, se spominjajmo po svojih močeh tudi njih s tem, da zberemo primerno vsoto, s katero olajšamo bedo, ki jo je povzročil absolutizem delavskim rodbinam.

Obenem, ko zaključujemo to žalnico, naglašamo, da kri ni pomoček, s katerim se dvigne socialni položaj delavstva.

Delo za narod, delo za ljudstvo je drugačno. Gospoda to ve, a dela drugače.

Najgloblje sočutje izrekamo tem žrtvam, najgloblje obžalujemo ta grozni dogodek, ki pretresa dušo in mozeg vsakega poštenega človeka.

Zbuja se nam spomin na absolutizem, v katerem so ječali narodi pradednih vekov. Tak črn spomin iz preteklih dni se nam budi.

Koncentracijska vlada sestavljena.

LDU. Belgrad, 24. Snoči je bil pod predsedstvom regenta Aleksandra na dvoru sestanek nekaterih članov vlade in zastopnikov opozicije. Na tej konferenci sta se vlada in opozicijske skupine sporazumele glede sestave koncentracijskega kabineta. — V tukajšnjih političnih krogih, ki so blizu dvora, se trdi, da le vprašanje koncentracijske vlade

zadeva, ki se mora rešiti še danes ali najkasneje jutri, ker to zahteva interesi države, ki se nahaja v nevarnosti. Na tem sestanku, na katerem je v pogajanja posegel tudi regent Aleksander, sta obe stranki kazali veliko popustljivost. Do jutri bo izgotovljena lista članov, ki stopijo v novo vlado.

Tudi v Hrastniku je tekla kri.

Dopisni urad ljubljanski poroča, da so stavkujoči hoteli ustaviti vlak, ki je vozil iz Maribora proti Ljubljani pred Hrastnikom. Vojaška posadka je streljala na ljudi ter je enega ustrelila, dva ranila in ujela.

Čisti dohodek današnjega lista je namenjen v podporo svojcem padlih žrtv.

Hlapci.

Olasilo ljubljanskega župana dr. I. Tavčarja se je z vso vehemenco meščanskega časnika zagnalo v stavkujoče. Gospodje uredniki, ki seve po svojem materialnem položaju, spadajo sicer med proletarce, so na povlele strahopetne meščanske gospe začeli besno napadati pravilno delavsko stvar. Človek bo razumel hlapca, če pokorno sledi povele gospodarja in vrši svoj rabeljski posel — ako bi ta hlapec ne šel še dalje, nego mu je ukazal kapitalistični gospodar. Uredniki »Slovenskega Naroda« so celo naš list napadli in ga proglasili za glasilo — komunistov. Vedo sicer prav dobro, da so napisali ostudno laž, ali, da se opravičujemo pred samim seboj, so potvornili kratice Strok- (ovna) kom (istija del (avskih) org. (anizacij) v Sloveniji v »Strokovna komunistična organizacija v Sloveniji«, ter na podlagi lastne potvornitve dokazovali, da je naš »Naprej« glasilo komunistov... Te potvornitve, lim ni zaukazal gospodar dr. Tavčar, to so hlapci sami pogruntali... Ubogi čitatelji »Slov. Naroda« pa so strmeli.

Govor pred Slonom.

Po dogodkih na Zaloški cesti se je zbrala na prostoru pred »Slonom« in glavno pošto velikanska množica, ki se ni razšla, čeprav je Selenburgovo ulico proti »Kazini« zaprlo vojaštvo. Okrog 10. ure dop. je stopil na velik železni kotel, ki leži na tem prostoru Rudolf Golouh, ki je pozval množico, naj obdrži kljub žalostnim dogodkom mirno kri in vzdrži red in disciplino med svojimi vrstami. Naznanil je, da je prišla iz Beograda brzojavka, ki naznanja, da so se začela zaradi železniške stavke pogajanja v ministristvu in da se bo moglo že jutri šlo na delo. Množica je klicala razburjeno: Ne, ne, ne! Go-

vornik je povdarjal pomen zmage delavstva in na to stopil z »odra«. Spomnajte se svojcev padlih žrtv!

»Naprej« in Wallisch.

V Mariboru živi iz Ogrske izgnani delavec Wallisch, socialist, pošteni. Pomaga naši stranki pri organizatoričnem delu. Klerikalci so ga začeli hudo napadati. Pridružili so se jim zadnje dni tudi — demokratje z glasili »Slov. Narod« in »Jugoslavija«. Najpoprej so se zlagali, da je bil s. Wallisch v Ljubljani na železničarskem shodu pod Rožnikom, kjer da je »nemško govoril«. In »Narod« in »Jugoslavija« sta bila polna ogorčenja, da se je Wallisch drznil v Ljubljani — nemško govoriti. Zahtevala sta, da se izžene iz Jugoslavije... Ko je naš »Naprej« konstatiral, da je navadna laž, da je bil Wallisch v Ljubljani in da bi nemško govoril in seve, da ni povoda za izgon Wallischev — hu, zopet je bil ogenj, v strehi. Ker je »Naprej« tudi napisal, da so dr. Wallisch ni izgnan, da so iz uredništva s. dr. Wallischem še isti dan govorili — proglasili je »Slov. Narod« naš »Naprej« za — komunistično glasilo... Če bi »Slov. Narod« kaj nase držal, bi ne bil tako otroče neumen kot je s ozirom na dogodke zadnjih dni.

Darila za svoje padli žrtv sprejema uprava »Naropa« v Ljubljani. Odzovite se, da bomo vsaj v prvem času priskočili bednim na pomoč. To je naša sodružna dolžnost!

Med žrtvami včerajšnje nesreče se nahajajo ravnatelj vevske papirnice, Rebolj (vodja Zesckove tovarne), Cerne Jakob (kemična tovarna) iz Zadobrave, Gorenjc Franc (žel. kurilnica) in Segadin Alojzij. Imena drugih žrtv objavimo, čim jih pozvemo.

Za spomin. Dne 24. aprila 1920, ko se je v Ljubljani na Zaloški cesti streljalo, je bil železniški minister v Beogradu dr. Korošec, deželni predsednik v Sloveniji dr. Janko Breje in notranji poverjenik prof. Bog. Remec. To si je treba zapomniti.

Zakaj prepovedujejo shode? Prepoved shodov, ki jo je izdala vlada pred nekaj dni, je strahansko nesrečna odredba, ki je vzela vsakršno priliko, da bi se vršili shodi, na katerih bi dobivali lahko železničarji in drugi delavci potrebna pojasnila. Gospodu deželnemu predsedniku bi pač moral biti znan izrek: Clara pakta boni amici. Ta pregovor, ki velja za družabno življenje, velja tudi za politično.

Splošna stavka. V splošnem počiva v Ljubljani velika večina velikih in malih obratov. Kljub grozovitemu terorizmu in časopisnemu hujskanju so zaprte tudi trgovine, kavarnе in gostilne. Stavkujoči in tudi

mnogo drugega ljudstva pohaja mirno po mestu. Nikakor pa ni prišlo do nobenih izgrediv ali nastopov, ki bi bili motili drugo življenje. Mesto je popolnoma mirno in organizirano delavstvo je v popolni meri dokazalo svojo disciplino in zavest, da mora proletarec podpreti proletarca.

100.000 kron. Načelstvo konsumnega društva za Slovenijo je določilo za podporo svojih potrebnih članov-železničarjev znesek 100.000 K. Sklep je nekaj čisto naravnega. Razmere so take, da pride velika množica družstvenih članov-železničarjev v bedo. Načelstvo ni premočrlo položaja po tem: kdo ga je zakrivil, zakaj je nastal — zato bo še časa dovolj za one, ki se bodo s tem pečali. Za načelstvo je zadostovalo delstvo tako je. In ker je »tako«, bomo morali pomagati onim, ki so potrebni. — »Slov. Narod« zavija resnico in laže, da se je dalo od strani konsumnega društva za Slovenijo 100 tisoč kron za podporo udeležencem pri železničarskem štrajku. Res je, kot gori povedano, in laž, kar piše »Slov. Narod«. Kam si zašlo glasilo slovenske inteligence? Oče Tavčar, primate urednike za ušesa, kajti lažati je grdo in greh.

Čuden slučaj. Včeraj dopoldne je hodil izprevid bataljona vojakov z nasajenimi bajoneti in godbo na čelu po mestu. Kako se je to primerilo in po čigavi odredbi, nam ni znano.

ODREDBA DEŽELNE VLADE.

LDU Ljubljana, 24. aprila. Deželna vlada je odredila in dala razglasiti: 1. da je vsako zbiranje v gruči prepovedano; 2. po deseti uri zvečer ne sme biti nihče več na ulici; 3. hišna vrata se morajo zapreti ob 20. zvečer, gostilne in kavarnе ob 21. vsi drugi javni lokali ob tri četrti na 22.

OMEJITEV BIVANJA V BELGRADU.

LDU Belgrad, 23. aprila. Mestna uprava belgrajska je izdala naredbo, ki uravnava vprašanje nastanitve v mestu. Po tej naredbi ne sme brez posebnega dovoljenja mestne uprave nihče bivati v Belgradu več kot deset dni. Kdor se hoče stalno naseliti v Belgradu, mora občinski upravo prositi za občanstvo.

CAILLAUX OBDOJEN

LDU Pariz, 23. (DunkU.) Caillaux je bil obsojen na tri leta ječe. Preiskovalni zapor, ki ga je že prestal, se mu tako vračuna, na ima sedeti le še 2 meseca. Poleg tega je bil obsojen na plačilo stroškov v znesku 52.000 frankov.

Ce ima kutar zvižčnost v sebi, si v svoji duševni ubožnosti domišlja, da je že moder, in s tem najbolje kaže, kako je zabit.

Kapitalistično časopisje je ustajnova sužnjev za sužnje.

V dunajskih kasarnah, kjer je sedaj »ljudska brambra«, se vrše redna predavanja. Tam se bramborci med drugim poučujejo tudi o — socializmu. In svet se še ni podel.

Ce so interesi dela in kapitala identični, zakaj obstaja potem meja med njima tako hitro?

Izdajatelj Ivan Milnar.

Odgovorni urednik: Jak. Vehovec. Tisk »Ust. tiskarne« v Ljubljani.

Kdo je kriv?

Vsled sobotnih dogodkov na Zaloški cesti je vsa javnost mrzlično razburjena. Obrabi ljudi so potrli žalostni. Na vseh leži mra neznoznosti položaja. Kdo je odgovoren za strelje, ki so v številnih delavskih družinah napravile toliko gorja, toliko žalosti? To vprašanje je na ustih vseh in se bo moralo nanj odkrito in jasno odgovoriti. Bodi krivec tu ali na tam, sodba bo težka. Prelita je bila delavska kri, po našem globokem prepričanju — popolnoma brez potrebe. Meščansko časopisje dela za vse odgovorno edino delavstvo. Pri tem se poslužuje laži in očitnih neresnic. Res je, da je zbrano delavstvo na Zaloški cesti hotelo v mesto. Kdo ga je organiziral za ta pohod, še ni pojasneno, vsekakor pa je neodpušljivo, da se je orožniški kordon postavil na mesto — med deželno bolnico in »Leoninoma« — kjer je množica mogla samo naprej ali samo nazaj. Kdor je bil že pri takih priklakah, ve, da tisti, ki so v prvih vrstah, ne morejo nazaj kar na komando, ker jih zadnje vrste tišče dalje. Poročila trde, da so bili med množico tudi agenti-provokaterji, ki so jo skupno kakih pet minut. Strelji so padali tudi posamezno. Nekateri umrli. Zdravniki iz »Leoninoma« so

nudili prvo pomoč, zlasti gg. dr. Robida, dr. Krajc, dr. Zaičkar, dr. De-franceschi. Med njimi je bil visok, inteligenten mož, Strniša, ki mu je krogla razbila črepino in hudo ranila možgane. Ta je v »Leoninoma« tudi umrl ob 1. uri popoldne. Pred smrtjo le še malo prišel k sebi, toda človeška znanost mu ni mogla več pomagati. Drugi so obležali v krvi. Mali deklici, ki jo je oče vzel sebot, je krogla, kar blizu izstreljena, odbila del glave. Bila je takoj mrtva. Sploh so bili vsi mrtvi strašno razmesarjeni, ker so jih svinčeni izstrelki zadeli od blizu. Mrtveci leže v mrtvašnici dež. bolnice, kamor vstop ni dovoljen. Brez dvoma pa je in po pričah dokazano, da se je streljalo tudi še potem, ko je množica bežala in tudi na posamezne bežeče. Med mrtveci in ranjenci so sami povsem nedolžni ljudje in delavci, ki so prišli na lice mesta iz solidarnosti do stavkujočih železničarjev. Značilno je, da so med mrtvimi trije delavci iz pivovarne »Union«. Sploh je bilo opazno, da so bile v prvi vrsti pred kordonom predvsem ženske in otroci. Streljalo se je vkljub temu. Ljubljana doslej še ni doživela kaj podobnega. Pri demonstracijah leta 1908. sta bila ubita le dva človeka.

Poziv delavstvu!

Dogodek, ki se je le pripetil včeraj v Ljubljani in Hrastniku, nam dokazuje, da je potrebna v tem resnem trenutku, ko delavstvo hoče dokazati samo solidarnost z železničarskim delavstvom, ki stoji že nad tedni dni v bolu za svoje pravice, najskrajneja previdnost. Delavstvo naj

se ne da po nikomar izlivati, nikomur naj ne daje prilike, da bi se oborožena sila ali kdo drug vmešaval v delavsko stvar. Ohranite najstrožjo disciplino in red, ker le stroga disciplina in duševna priključnost, nam jamči za uspeh. Naše vrste morajo ostati močne, a takih žrtv ne več!